

Předmluva

Publikace Památné stromy v Olomouckém kraji je další z řady monografií o cenných a chráněných částech přírody v našem kraji. Navazuje na Naučné stezky Olomouckého kraje a Přírodní parky Olomouckého kraje. Údaje, které zde naleznete, byly shromážděny ve spolupráci s městskými úřady, správami chráněných krajinných oblastí a Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR. Všem institucím a jednotlivcům, kteří se na pořízení této databáze podíleli, tímto děkujeme.

© Vydal Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc, www.kr-olomoucky.cz

© Text: Oddělení ochrany přírody Krajského úřadu Olomouckého kraje

© Koncepce, grafická úprava a tisk: STUDIO TRINITY, s. r. o., Dolní Novosadská 65a, Olomouc

© Fotografie: STUDIO TRINITY, s. r. o., Dolní Novosadská 65a, Olomouc; Ing. Hana Doneeová

Olomouc 2006, I. vydání

Úvod

Vydáte-li se někdy na toulky přírodou, jistě na svých cestách zabloudíte k nejednomu stromu. Až Vás bude zvát k odpočinku pod jeho košatou korunou, přijměte jeho nabídku a zaposlouchejte se do šumění listů, bzucení hmyzu či zpěvu ptáků.

Mezi starými stromy najdeme nejčastěji lípy a duby. Duby v nižších polohách, lípy i v podhůří a ve vyšších nadmořských výškách. Následovány jsou ostatními druhy dřevin, jilmy, javory, jasany, buky, jírovci, včetně jehličnatých tisů, smrků, a dalšími, výjimkou nejsou ani stromy ovocné, či exotické. Setkáváme se s nimi na návších, v parcích, v zámeckých zahradách, při starých cestách, na březích rybníků. Vždy vypadají majestátně, starobyle a pozoruhodně. Možná jsou někdy také přehlíženy.

Často jsou místními pamětníky, o čemž svědčí nezřídka sakrální prvky, například v podobě božích muk, kapliček, křížků nebo jen odpočinkových laviček. Mnohdy jsou také významným orientačním místem, které rozděluje cesty, jsou místem setkávání lidí. Jindy plní kulturní funkci rodového stromu u chalupy či statku, jsou místem, kde se dříve trávil letní večer, přemýšlelo o budoucí úrodě nebo vzpomínalo na lepší časy. Veliký strom u chalupy také bránil v postupu možného požáru, mezi poli zase značil hranice. Stromy část těchto funkcí, vzhledem k vývoji společnosti, již ztratily, ale shrneme-li to, staré stromy jsou kulturně historickým prvkem v krajině s vysokou vypovídající hodnotou. Vždy však mají tlustý kmen poznamenaný jejich věkem, mají pokroucené větve, z části jsou někdy suché. Toto si také společnost uvědomuje a mnohé z nich chrání. Takovéto jsou vyhlášeny jako chráněné a říkáme jim památné stromy. Jsou vyhlášovány za památné stromy podle zákona o ochraně přírody a krajiny, a jako chráněným jim náleží péče. Je sledován jejich zdravotní stav, a v případě jeho nepřízně jsou odborně ošetřeny.

Historie soužití lidí a stromů je tak dávná, že letopočty ztrácejí svou působivost. Stromy tu na Zemi byly dřív než lidé, naopak svou existencí umožnily existenci lidskou. V těch dávných dobách byly stromy těmi silnějšími. V naší době jsou vztahy jiné – člověk je silnějším, ale jen díky civilizaci, která mu to umožňuje. Jinak dál zůstává součástí přírody. Stromy, jakkoli dosahují mnohokrát nad velikost člověka, přesto do nebe nerostou. Jsou však v porovnání s věkem lidským pamětníky desateronásobnými a mohou tedy lidem napomoci k urovnání myšlenek a srovnání stupínků hodnot – pokud to člověk dokáže, zastaví se a zadívá kolem. Vidět krásu stromu záleží nejen na zaměření našeho pohledu, ale i schopnosti si všimnout.

Zmíněná kulturně historická vazba stromu v krajině či ve vesnickém místě však není jediným důvodem, proč se k nim obracíme. Staré stromy jsou také významným ekologickým a biologickým prvkem. Většina z nich má větší či menší dutiny, někdy jsou duté celé kmeny a strom žije po obvodu. Jeho stabilitu to nezmenšuje a dutina slouží jako útočiště řadě drob-

ným živočišným druhům. Především pro hmyz (mravence, pavouky, mnohonožky, včely, tešáčky aj.) a jeho larvální stádia je dutý strom jedinečným životním biotopem. Nocují zde také netopýři, v menších dutinách hnízdí ptáci. Staré stromy jako biologické a krajinné prvky mají mezi námi svoje důležité místo a neměly by ho ztrácet, ani když jednou uschnou a opadá jim kůra a stanou se z nich torza. Nehrozí-li strom zrovna pádem, má stále své místo vedle živých, neboť ani jako suchý neztrácí svoji architektonickou jedinečnost a neopakovatelnost. Stromy se dožívají s lehkostí několika set let, přežijí i ty nejstarší obyvatele naší planety. Dnes starých stromů najdeme kolem sebe málo: v parcích, zámeckých či klášterních zahradách, v lesních rezervacích nebo jen tak v krajině, větru a dešti napospas. Takové stromy si zaslouží když ne ochranu, určitě alespoň naši pozornost. Pozornost a náklonnost, odvalu říci, že jsou historickým i kulturním dědictvím.

Památné stromy jsou mimořádně významné stromy, jejich skupiny nebo stromořadí, zpravidla neobyčejného vzrůstu a vysokého věku, které rostou v obcích, městech i ve volné krajině. Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji. Jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu ochrany přírody, který památný strom vyhlásil. Pokud není stanoveno jinak, má každý strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí. V tomto pásmu není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování nebo chemizace (§ 46 zákona č. 114/1992 Sb.).

Památné stromy by měly zůstat jednak pomníky dávných dob, jedinečnou přírodní zajímavostí i příspěvkem k typickému krajinnému rázu obcí, ve kterých by měla dominovat zeleň tvořená vzrostlými listnatými stromy. Všem vlastníkům památných stromů i dalších významných stromů patří dík za jejich pochopení pro přírodu a zachování jejich krás.

V Olomouckém kraji je vyhlášeno celkem 261 památných stromů či skupin (aleje, stromořadí), které patří ke 29 taxonům. Nejčastější jsou lípy (117), duby (66), tis (10), buky (10), jilmy (10), javory (8) a smrky (8). Méně časté jsou různé introdukované, exotické nebo ovocné stromy, jako jsou např. hrušně, platany, liliovníky, líska turecká, jinan, jerlín, kaštanovník setý nebo zerav.

Lípy

117 památných stromů

Lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*)Lípa malolistá (*Tilia cordata*)Lípa sp. (*Tilia x europaea*)

Mezi lípami najdeme nejvíce památných stromů jak v našem kraji, tak i v celé České republice. Lípa vyniká mezi našimi dřevinami vzrůstem i tvarem koruny, většinou se jedná o velmi statné, urostlé stromy, vysoké 30 m nebo i více. Vyznačují se vysoko klenutou, upravenou korunou. Zjara je obalená květy, nádherně voní a poskytuje výborný lipový med. Listy jsou střídavé, srdčité, čepel pilovitá. Květy jsou ve vrcholcích, zpravidla převyšlých. Stopka květenství má v dolní části přisedlý listen, který vytrvává i za plodu a tvoří létací aparát pro rozšiřování plodů. Lípy jsou rozšířené po celém mírném pásu severní polokoule, kde se vyskytuje asi 30–40 druhů. V České republice jsou původní jen dva druhy: lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos* Scop.) a lípa malolistá (*Tilia cordata* Mill.). Oba druhy jsou rozšířeny v celé Evropě. Hojně se pěstují v listnatých hájích, na slunných stráních a v alejích od nížin do podhůří. Lípa velkolistá kvete až o dva týdny dříve než malolistá, v nejteplejších oblastech již koncem května. Lípa velkolistá se podobá lípě malolisté, se kterou se často kříží. Oba druhy lze rozeznat podle barvy chmýří v úhlech žilek – u lípy malolisté je rezavé, u lípy velkolisté bělavé. Zralý oříšek na rozdílu plodu lípy malolisté nelze v prstech zmáčknout, je mnohem více dřevnatý a žebernatý.

Lípa je velmi užitečný strom. Lípa se vysazuje pro dřevo, jako okrasný a stínící strom, jako medonosný strom nebo pro své květy, které jsou vysoce ceněné v lidovém léčitelství. Lipové dřevo je měk-

ké a lehké, dobře opracovatelné, vysoce ceněné řezbářů. Používá se k výrobě hudebních nástrojů, vyřezáváním zdobeného nábytku i k další řezbářské práci. Čaj se používá při onemocněních dýchacího ústrojí, zejména při nachlazení a při kašli. Pokud si chcete udělat pěknou procházku a lipový květ si natrhat sami, trhejte ještě před plným rozkvětem a vyrazte v době, kdy je venku sucho.

Lípa srdčitá je už od pradávna často vysazována v kulturní krajině, při lidských sídlech jako strom návesní, rodový, památný, jako součást alejí. Vyniká i jako solitérní strom. Podle pověsti právě lípy osídlovali spravedliví a dobří duchové. Lidé je pak vyhledávali, aby se pod nimi schovali před bouřkou, v domnění, že do nich díky dobrým duchům neuhodí blesk. Můžeme se s ní tedy setkat na starých vesnických návších, u kostelů, křížků a kapliček. S oblibou se vysazuje také v alejích a ochranných lesních pásech. Lípa je od pradávna jedním z nejoblíbenějších stromů po celé Evropě a hojně se s ní setkáváme již ve starých bájích, pověrách, poezii a výtvarném umění.

V Olomouckém kraji je vyhlášeno jako památné stromy celkem 117 lip nebo jejich skupin. Častější je druh lípa malolistá, méně častá je lípa velkolistá a pět stromů jsou jejich kříženci, označované jako lípa evropská. Jako památné stromy jsou vyhlášena i celá stromořadí lip nebo aleje kolem cest.

list

plod

květ

Zámecká lípa v Loučné nad Desnou

lípa malolistá, Kociánov

Zámecká lípa v Bludově

lípa velkolistá, Bludov

Lípa ve Žlebu

lípa malolistá, Žleb

Robotní lípa v Malhoticích

lípa malolistá, Malhotice

Mladějovická lípa

lípa malolistá, Mladějovice

Lípa u náhonu

lípa malolistá, Domamyslice

Duby

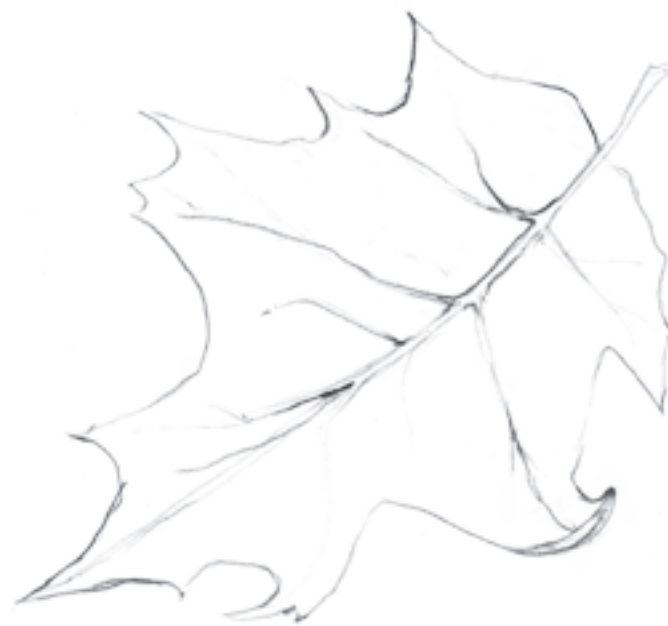
66 památných stromů

Dub letní (*Quercus robur*)
Dub červený (*Quercus rubra*)

Duby jsou dlouhověké, pomalu rostoucí stromy, výjimečně i keře, s tvrdým dřevem. Rostou jako hlavní součást doubrav od nížin do podhůří. Za svoji dlouhověkost vděčí duby především velmi tvrdému dřevu a pomalému růstu. Listy jsou obvykle jednoduché laločnaté, v mírném pásu většinou v zimě opadávají, v subtropích rostou i druhy stálezelené. Květy jsou jednopohlavné; jehnědy. Jsou větrosnubné, plodem je nažka v číšce zvaná žalud. Původní areál rodu zahrnuje mírné až subtropické pásmo severní polokoule, nejvíce jsou rozšířené v Severní Americe a ve východní Asii, méně druhů je původních v Evropě. Některé druhy se vyskytují i v tropických oblastech Asie a Jižní Ameriky. Na většině území České republiky rostou dub zimní (*Quercus petraea*) a dub letní (*Quercus robur*). Z introdukovaných druhů je nejčastější dub červený, kterého můžeme potkat nejen v parcích a zahradách, ale byl vysazován i do lesů. Původní je na východě Severní Ameri-

ky a v Evropě se pěstuje od 17. století. V parcích a arboretech byly vysazovány další cizokrajné druhy. Tvrdé dubové dřevo se používalo po staletí k výrobě trámů, podlah i nábytku. Rovněž sudy, ve kterých zraje víno nebo i další alkoholické nápoje, jsou vyrobeny z dubového dřeva. Korek získávaný z korkového dubu se používá k výrobě zátek. Díky svému dřevu a dlouhověkosti je dub symbolem síly; dubové háje byly posvátnými místy Keltů, dub je národním stromem Německa, Velké Británie a Spojených států.

V Olomouckém kraji je vyhlášeno šedesát pět dubů letních a jeden dub červený. Patří svým vzhledem k nejmohutnějším památným stromům. K nejvýznamnějším patří Popravčí dub ve Velkých Losinách, dub v Horních Studénkách, dub v Širokém Brodě, dub u rybníka v Javorníku a dub červený ve Zlatých Horách.

list

plod

Dub u rybníka

dub letní, Kobylá nad Vidnávkou

Dub červený ve Zlatých Horách

dub červený, Zlaté Hory v Jeseníkách

Dub u Dlabačů

dub letní, Široký Brod v Jeseníkách

Popravčí dub

dub letní, Velké Losiny

Dub za Minářovým

dub letní, Horní Studénky

Dub u kostela

dub letní, Bludov

Tisy

Tis červený (*Taxus baccata*)

10 památných stromů

Tis červený (*Taxus baccata*) je velmi pomalu rostoucí stínomilná dvoudomá stálezelená jehličnatá dřevina. Tis je keřovitého nebo stromovitého vzrůstu, může dorůst výšky až 20 metrů a šířky 15 m. Celá rostlina je až na sladce chutnající červený dužnatý obal okolo semene, prudce jedovatá. Hlavním jedem je velice účinná směs alkaloidů, souhrnně nazývaná taxin. Dřevina roste velmi pomalu – letokruhy jsou nahloučené a i velmi staré stromy si zachovávají neobvyklou štíhlost. Jde o velice dlouhověký strom, známe je dince staré přes tisíc let. Kůra je zpočátku červenohnědá a hladká, posléze se mění na červenohnědou a odlupuje se v plátech. Asi 2 mm široké a 20–30 mm dlouhé špičaté a měkké jehlice mají leskle tmavozelenou svrchní stranu, spodní strana je světlejší a matná. Jsou dvouřadé, na stromě vytrvávají 5–8 let, postrádají pryskyřičné kanálky. Vyskytuje se v suťových lesích v Evropě od Středomoří až po jižní Švédsko. V České republice je původním druhem. Dříve býval relativně hojný ve spodním patru listnatých a smíšených lesů, na

suťích a skalnatých svazích. Protože velmi pomalu roste, má velmi husté dřevo, nejtěžší z našich domácích dřevin. Má krásný vzhled, široké červenohnědé jádro a úzkou světlejší běl. Dříve se používalo na výrobu vzácného nábytku a vyřezávaných šperků. V dávné minulosti byl vzhledem k velice pružnému dřevu používán především na výrobu luků a z tohoto důvodu byl také téměř vyhuben. Kromě toho se jedovatý extrakt používal k otrávení hrotů šípů, případně bodných zbraní. Ačkoliv byl dříve hojnou dřevinou našich smíšených lesů, v současné době se téměř výlučně používá jako okrasná dřevina v sadech a zahradách v celé řadě různých kultivarů. Protože velice dobře regeneruje i na starém dřevě, velmi dobře se hodí na stříhané živé ploty, pěstované v zástinu.

V Olomouckém kraji je vyhlášeno za památné stromy celkem deset tisů. K nejvýznamnějším patří např. Tis v Ondřejovickém parku v Ondřejovicích v Jeseníkách nebo Valuškův tis v Javorníku.

větev

plod

Valuškův tis

tis červený, Javorník-ves

Tis

tis červený, Mikulovice

Tis

tis červený, Jindřichov u Hranic

Všechovický tis

tis červený, Všechovice

Buky

Buk lesní (*Fagus sylvatica*)

10 památných stromů

Buky určitě patří mezi naše nejkrásnější stromy. Na jaře prosvětlují stráně svěží zelenou, na podzim se můžeme v bukových lesích brodit závějemí zlatého listí. Buk lesní (*Fagus sylvatica*) je statný opadavý listnatý strom se štíhlým kmenem a pravidelnou vejčitou korunou. Dorůstá výšky přes 45 metrů. Jeho přirozený areál zahrnuje většinu Evropy, od severní Itálie po Švédsko. Kmen je štíhlý, pokrytý tenkou hladkou borkou bělošedé barvy, někdy s mírným namodralým nádechem. Koruna je mohutná, pravidelného vejčitého tvaru. Pupeny jsou úzce kuželovité a pichlavě zašpičatělé, červenohnědé a pokryté brvitými šupinami. Listy jsou řapíkaté, velmi mírně nepravidelně laločnaté (téměř celokrajné), široce vejčité, zašpičatělé, lysé, jen při kraji brvité. Kvete v dubnu a květnu. Samčí květy rostou ve vztyčených svazečcích, samičí po dvou na konci letorostů. Plody jsou bukvice – trojboké nažky pokryté měkkými ostny. Pro člověka jsou jedovaté. Roste hojně od pahorkatin do hor a vytváří významná společenstva – bučiny. Má vysoce ceněné středně tvrdé a snadno štípatel-

né dřevo. Vzhledem k vysoké variabilitě zejména ve tvaru listů je značná nejednotnost v taxonomii. Buk lesní roste téměř v celé Evropě mírných zeměpisných šířek, ve vyšších polohách je rozšířen i v jižní Evropě. V jihovýchodní Evropě na něj navazuje buk východní (*Fagus orientalis*). Buk se přirozeně vyskytuje především v biotopech bučin, v Česku tedy v nadmořských výškách 300 až 1 000 m. Současný výskyt je oproti přirozenému výrazně omezen. Na území Česka se buk dostal po poslední době ledové až poměrně pozdě, cca 3 000 až 4 000 let př. n. l. Z větší části vytlačil jedli bělokorou. Do střední Evropy se dostal jak z jihozápadu, tak z jihovýchodu (šíření z jihu bránily Alpy).

V Olomouckém kraji roste deset buků lesních chráněných jako památné stromy. Jedná se o nejmohutnější stromy v kraji. K nejvýznamnějším patří např. buk lesní před zámkem v Bludově nebo buk lesní ve Velkých Losínách.

list

plod

květ

Buk u cesty

buk lesní, Velké Losiny

Lipovské buky

buk lesní, Seč

Jilmy

Jilm vaz (*Ulmus laevis*)
Jilm horský (*Ulmus glabra*)

10 památných stromů

Jilm je statný strom se širokou korunou a hladkou šedivou borkou. Má střídavé, jednoduché, jednou nebo dvakrát rýhované listy, obvykle s asymetrickými základy, často hrubé se štětinami. Listy jsou krátce řapíkaté, čepel je vejčitá, ostře pilovitá, zašpičatělá, u báze nápadně nesouměrná, svrchu lysá, na rubu chlupatá. Na území České republiky kvete v březnu a dubnu. Květy jsou oboupohlavné, ve svazečcích na dlouhých stopkách. Plody jsou nažky se širokým, na okraji brvitým a na špičce vykrojeným lemem. Roste v lužích a vlhkých lesích; často se také vysazuje. V posledních desetiletích se nebezpečně šíří grafiosa jilmů, choroba, způsobená mikroskopickou houbou a přenášena některým hmyzem. Napadené jilmy odumírají a musí se spálit, aby se choroba nemohla dál rozšiřovat. Jilmy se snadno kříží s uměle pěstovanými druhy, což vede ke vzniku mnoha nových lokálních hybridů. Dřevo jilmů je houževnaté, tvrdé a nepříliš dobře se opracovává. Není trvanlivé jako dřevo dubů, ale přesto bylo hojně používáno v nábytkářství.

vanými druhy, což vede ke vzniku mnoha nových lokálních hybridů. Dřevo jilmů je houževnaté, tvrdé a nepříliš dobře se opracovává. Není trvanlivé jako dřevo dubů, ale přesto bylo hojně používáno v nábytkářství.

Jilm vaz (*Ulmus laevis*) je statný listnáč se širokou korunou, který roste zejména v lužních a vlhkých lesích. Jilm habrolistý (*Ulmus carpinifolia*) roste v údolích řek; jilm horský (*Ulmus glabra*) roste v lesích od pahorkatin do podhůří; oba druhy mají květy v přisedlých svazečcích.

Celkem je v Olomouckém kraji vyhlášeno jako památné stromy deset jilmů. Z nich nejvýznamnější jsou jilm vaz u náhonu v Mostkovicích a jilm vaz zvaný Paukův jilm ve Velké Kraši.

list

plod

Paukův jilm

jilm vaz, Velká Kraš

Jilm v Jívové

jilm horský, Jívová

Jilm v Rapotíně

jilm horský, Rapotín

Jilm u náhonu

jilm vaz, Mostkovice

Jasany

Jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*)

5 památných stromů

U nás se přirozeně vyskytuje jen jasan ztepilý, z jižní Evropy se k nám dostal též jasan úzkolistý a jasan zimnář. Jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) je zpravidla statný strom dorůstající výšky 30–40 metrů, případně i více. Za méně příznivých podmínek může vyrůst i jako keř. Větve má šedozelelné, pupeny černohnědé, vejčité, i po rozemnutí bez výraznější vůně. Listy jsou 20–25 cm dlouhé, vstřícné, lichozpeřené, 4–5 jařmé s 9–13 lístky. Jednotlivé lístky jsou vejčité a kopinaté, dlouze zašpičatělé, drobně ostře zubaté, u řapíku přisedlé. Květy jsou jedno nebo oboupohlavné, nahé, v mnoha barevných variacích od bílé po různé odstíny růžové. Květenstvím je postranní lata. Plody

jsou úzce podlouhlé křídlaté nažky leskle hnědé barvy rostoucí nad dlouhých převislých stopkách. Kvete od dubna do května. Daří se mu ve vlhkých a podmáčených lesích, nebo na sutích. Často se také vysazuje. Roste od nížin až po nízké horské polohy. Dřevo jasanů patří k nejkvalitnějším. Vyniká vysokou pevností, díky níž je nejlepším materiálem na výrobu násad a topůrek k nářadí. Světlé dřevo s výraznými letokruhy je velmi atraktivní surovina pro výrobu nábytku.

V Olomouckém kraji je pět památných jasanů, z nich nejvýznamnější jsou jasan v Přerově, jasan v Adolfovicích a jasan v Dolní Lipové.

list

plod

Jasan

jasan ztepilý, Adolfovice

Jasan

jasan ztepilý, Dolní Lipová

Jasan v Přerově

jasan ztepilý, Přerov

Jasan

jasan ztepilý, Jeseník

Javory

8 památných stromů

Javor klen (*Acer pseudoplatanus*)

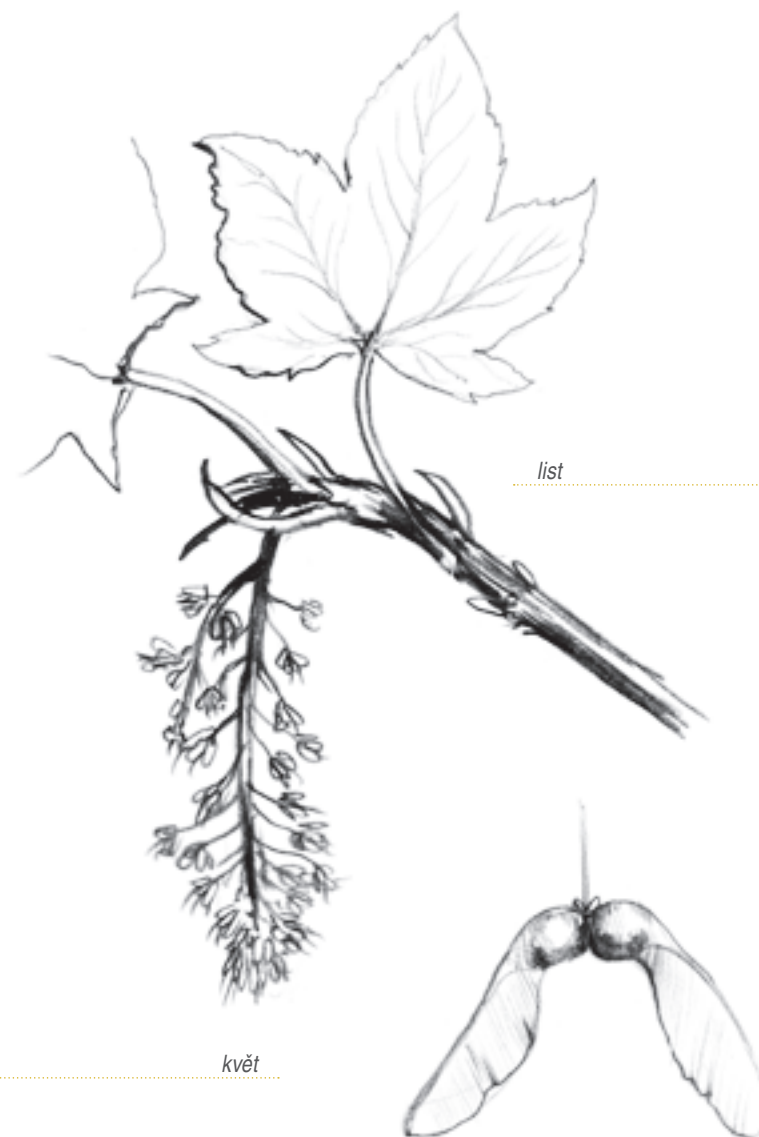
Javor babyka (*Acer campestre*)

Javor mléč (*Acer platanoides*)

Javor klen je poměrně mohutný strom, dosahuje výšky až 30 m a obvodu kmene i přes 300 cm. Stáří stromu dosahuje maximálně 300 až 400 let. Kůra kleny je šedočervená, odlupující se do šupinovitých útvarů, to dodává kleny charakteristický vzhled. Listy dosahují velikosti do 12 cm, jsou dělené do 3–5 laloků, jejichž konce na rozdíl od příbuzného javoru mléče nejsou ostře zašpičatělé. Květy javoru jsou nevýrazné, zelené, plody dvounažky s křídly. Strom se rozmnožuje pomocí větru. Javor klen je typickou dřevinou vyšších poloh, najdeme ji zejména v nadmořské výšce 400 až 1000 m. Klen je typickým druhem biotopů suťový les a horská klenová bučina. Klen se v podhorských a horských oblastech chová někdy jako náletová dřevina – vzhledem k šíření větrem mohou jeho semena překonávat i relativně velké vzdálenosti, navíc mají poměrně dobrou klíčivost. Pod

jediným klenem na neudržované louce tak může být až 10 000 semenáčků zejména ve směru převládajících větrů. Klen porůstá zejména opuštěné stavby, zídky a kamenné meze, kde vytváří sekundární biotopy na antropogenním stanovišti, které jsou svým vzhledem blízké suťovým lesům. Javor klen není častou dřevinou vysazovanou v parcích, místy se používá na stromořadí. Lesníci jej používají jako meliorační dřevinu v místech s mělkou či suťovou půdou, kde by se již buku či smrku tolik nedařilo.

Jako památné stromy jsou v Olomouckém kraji vyhlášeny tři javory mléče, čtyři javory kleny a jeden javor babyka. K nejvýznamnějším javorům patří javor mléč v Adolfovicích, javor klen u Hrubovodských suti a javor babyka v Bludově.

list

květ

plod

Babyka u kostela

javor babyka, Bludov

Javor u Zbranků

javor mleč, Česká Ves

Javor klen u Hrubovodských suti

javor klen, Hrubá Voda

Javor klen u Smilovského mlýna

javor klen, Hrubá Voda

Smrky

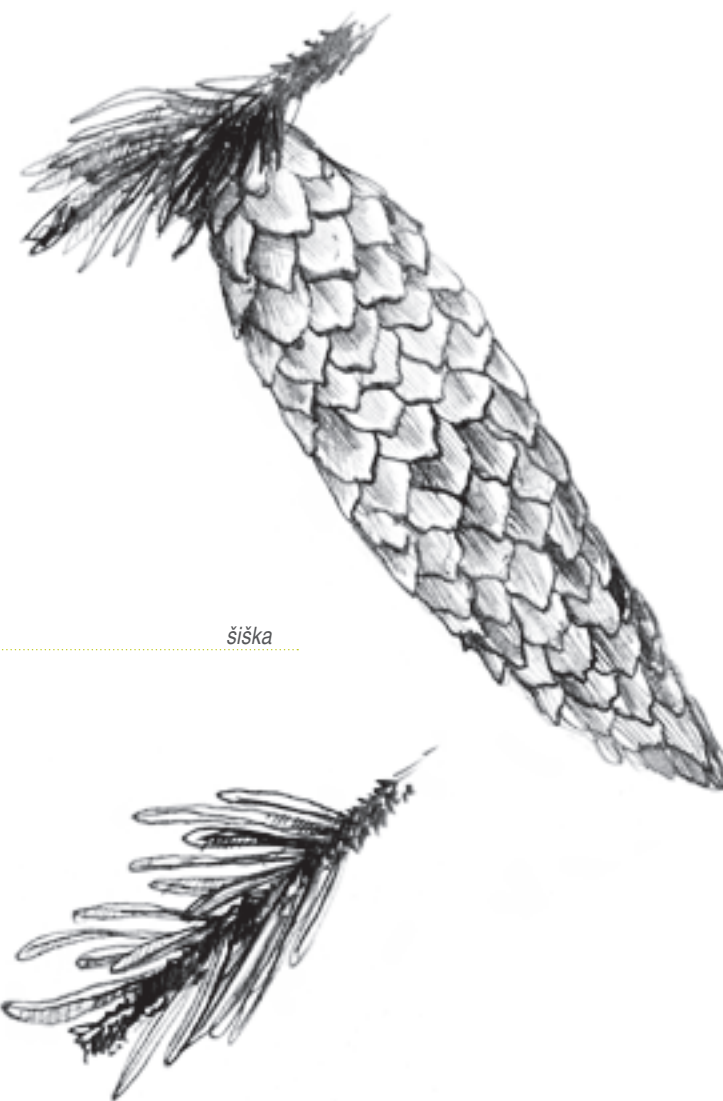
8 památných stromů

Smrk ztepilý (*Picea abies*)

Smrky jsou dnes nejrozšířenějšími stromy v České republice. Za svůj rozmach v posledních stoletích vděčí svému rychlému vzrůstu, přímému kmeni, kvalitnímu dřevu a snadným pěstebními postupům. Smrk je neopadavý, jehličnatý, až 50 m vysoký strom. Borka červenohnědá až šedohnědá, odlupující se v tenkých šupinách. Květy jednopohlavné, samčí uspořádány ve válcovitých, stopkatých, zprvu červených, později žlutavých šištících, samičí v přisedlých, červených šištících. Šišky převislé, válcovité, až 16 cm dlouhé, dozrávající na podzim prvního roku a vcelku opadávající. Přirozeným stanovištěm smrku ztepilého jsou zejména horské lesy, rašeliniště, rokliny apod. Vzhledem k jeho velmi častému pěstování v tzv. smrkových monokulturách je v současnosti rozšířen téměř masově po celém území ČR. Původní rozšíření je v téměř celé Evropě, nejvíce v její severní a seve-

rovýchodní části, ve střední a jižní Evropě původně jen ostrůvkovitě zejména v horských oblastech, v současnosti ale hojně pěstován na takřka celé severní polokouli. U nás se jedná o průmyslově nejdůležitější dřevinu, která poskytuje dřevo lehké, pevné a pružné a poněkud měkké. Užívá se ve stavebnictví, nábytkářství, v průmyslu papírenském, jako palivo, k výrobě hudebních nástrojů, intarzií atd., z borky se získává pryskyřice. Široké spektrum kultivarů nabízí neomezené možnosti využití v parcích, zahradách, stromořadích, na skalkách i živých plotech.

Smrk ztepilý je jako památný strom vyhlášen v Olomouckém kraji v osmi exemplářích. K nejpozoruhodnějším patří např. Fořtův smrk v Dlouhé dolině v Horní Lipové nebo Čarovný smrk v Jeseníku.

šiška

větev

Smrk u Obrázku na Miroslavi

smrk ztepilý, Dolní Lipová

Fořtův smrk v Dlouhé Dolině

smrk ztepilý, Horní Lipová

Čarovný smrk

smrk ztepilý, Jeseník

Král Bradla

smrk ztepilý, Nová Hradečná

Jírovce

6 památných stromů

Jírovec maďal (Aesculum hippocastanum)

Jírovec maďal (*Aesculum hippocastanum*) pochází z Balkánu, Řecka a Bulharska. Do střední Evropy se dostal již v roce 1576 a od té doby patří k všeobecně známým a oblíbeným dřevinám. Je to pěkný strom, dorůstající výšky do 25 m, s těžkou, hustou a téměř pravidelnou korunou. Kůra je v mládí tmavošedá a hladká, borka se později loupe v tenkých černohnědých a černošedých šupinách. Letorosty jsou hnědé, pupeny lepkavé. Pětčetné až sedmičetné listy jsou až 250 mm dlouhé. Bílé květy s červenými a žlutými skvrnami jsou uspořádány v 200 až 300 mm dlouhých vzpřímených latách. Kveté v květnu. Plody jsou pichlavé tobočky s 1–3 červenohnědými semeny – kaštaný. Turecký sultán věnoval několik jeho plodů darem rakouskému vyslanci v tureckém Istanbulu. Ten je daroval do Botanické zahrady ve Vídni, kde jírovec rozpěstovali. Pro krásnou korunu, listy a zvláště květy chtěli jírovce mít v zahradách a stromořadích zámečtí pání, a tak se rychle rozšířil po celé Evropě. Nikde však nevytvořil samostatný

jírovcový les. Pěstuje se jako okrasná dřevina nebo i v lesích pro zvěř. Uplatňuje se pouze tam, kde má dostatek místa, hlavně v sadech, širokých alejích a ve stejnorodých skupinách. Snáší dobře řez, tvarovaný však neposkytuje pěkný vzhled. Je rovněž léčivý, sbírají se květy, semena, listy, případně i kůra. Bylo vyšlechtěno několik kultivarů, které mají sterilní květy a netvoří plody, mají různě tvarovány listy, různý habitus koruny atd. Je to významná medonosná a léčivá dřevina.

V posledních letech jsou kaštaný v Česku a v celé Evropě ohrožovány klíněnkou jírovcovou, jejíž larvy parazitují v listech kaštanů a způsobují jejich předčasný opad.

V Olomouckém kraji je šest jírovců maďalů vyhlášeno jako památné stromy. K nejvýznamnějším z nich řadíme Kaštan u Velobelu ve Zlatých Horách.

květ

plod

list

Kaštan u Velobelu

jírovec maďal, Zlaté Hory v Jeseníkách

Jírovec

jírovec maďal, Dolní Lipová

Hrušně

Hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

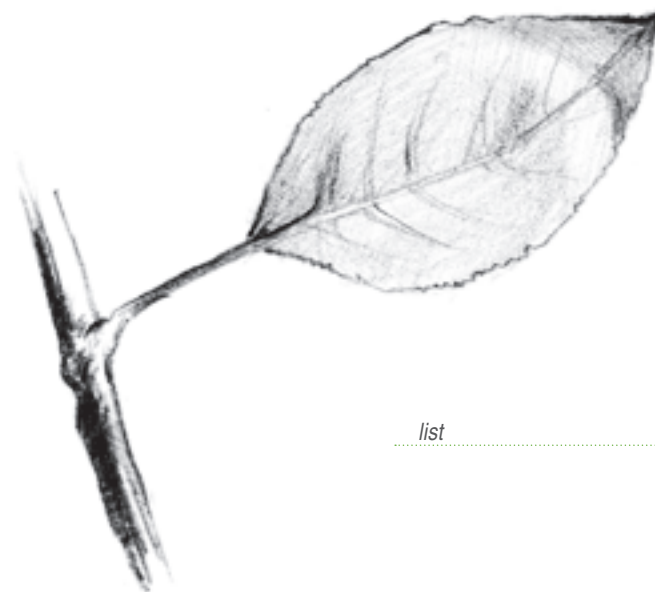
4 památné stromy

Hrušeň obecná je jedním z mála druhů ovocných stromů, které jsou zároveň vyhlášeny jako památné stromy. Roste ve volné přírodě od nížin do vyšších pahorkatin, nejvíce v lužních lesích. Je poloslunnou dřevinou, citlivou k silným mrazům. Hrušeň obecná je strom s široce kuželovitou korunou. Výška hrušně dosahuje asi dvacet metrů, strom vytváří většinou vysokou a úzkou korunu, někdy může být však i rozložitá. Na suchých stanovištích zejména ve skalách vytváří polníčka pouze nízké keře. Na větvičkách se objevují kolce (trny). Kůra je v mládí hnědá a hladká, ve stáří rozpraská na drobnější obdélníkové šupiny zbarvené do šeda. Listy jsou eliptické, dlouze řapíkaté, na líci lesklé s drobně pilovitým okrajem. Květy mají dlouhé stopky a vytvářejí chocholičnaté hrozny. Jednotlivé květy jsou bílé až slabě narůžovělé, mají až 3 cm v průměru a vejčité korunní plátky. Kvetे v dubnu až květnu. Plodem jsou malvice

hruškovitého tvaru s černými zralými semeny; zvaný hruška. Hrušeň obecná je původem z jižní Evropy, pěstováním se rozšířila do celého světa. Pěstuje se v sadech, ovocných zahradách, ve stromořadích a pod. Hrušeň obecná se pěstuje již po staletí jako ovocný strom pro své chutné plody, během doby bylo vypěstováno odhadem až 5000 jednotlivých odrůd hrušní. V České republice se pěstuje odhadem asi 600 odrůd.

Mezi památnými stromy jsou hrušně spíše trpaslíky, jejichž kmeny a větve bývají různě pokroucené a zprohýbané.

V Olomouckém kraji jsou mezi památnými stromy čtyři hrušně. Nejmenší a nejstarší z nich je Hrušeň Šidlo v Nových Dvorech nad Bečvou. Podobného vzrůstu je hrušeň na hrázi Podhradského rybníka v Plumlově.

list

plod

květ

Hrušeň u Lusthózu

hrušeň obecná, Drahanovice

Hrušeň Šidlo

hrušeň obecná, Nové dvory nad Bečvou

Topoly

3 památné stromy

Topol černý (*Populus nigra*)Topol bílý (*Populus alba*)

Topoly jsou rychle rostoucí dřeviny doprovázející vodu. Najdeme je kolem rybníků a na jiných vlhkých místech. Topoly jsou rozšířeny po celém subtropickém, mírném a boreálním pásu severní polokoule. Je známo asi 40–110 druhů. V České republice jsou domácí jen 3 druhy a jeden křížec. Klíčivost semen není dlouhá a zpravidla potřebují k vyklíčení vlhký holý substrát, např. bahniště náplav řeky. Topol černý (*Populus nigra*) roste především v nivách nížinných řek. V posledních desetiletích je však silně na ústupu. Byl vytlačen člověkem a to hlavně vysazováním hybridních topolů, nejčastěji topolu kanadského, které mají lepší vlastnosti co se týče dřeva. Topol černý vytváří oválnou, nepravidelně rozložitou nebo i velmi štíhlou korunu. Kmen roste rovně, u starších exemplářů je většinou točený a hrbolovitý. Borka je tlustá, šedohnědá a hluboce podélně brázditá. Střídavé řapíkaté listy nepřesahují délku 8 cm, přičemž čepel je oválně trojrohá až kosočtverečná. Jeho dřevo je měkké, málo trvanlivé. Používá se

na výrobu obalů (beden) a překližek. Je též vysazován jako ozdobný strom v parcích a ve stromořadích, zejména jeho kultivary s válcovitě zašpičatělou korunou. V úvalech Moravy je rozšířen topol bílý, zvaný též topol linda. Je to opadavý strom dosti rozšířený, především v údolích velkých řek. Topol bílý je vysoký až 30 m, s vysokou, často na jednu stranu převislou, poměrně širokou korunou na silném, přímém nebo poněkud ohnutém kmeni. Větve topolu bílého jsou velmi světlé, někdy dokonce jejich kůra připomíná kůru březovou. Slouží ke zpevňování břehů a k vytváření větrolamů, některé kultivary se využívají i v okrasném sadovnictví. Problémem jsou však ochmýřená semena, která mohou působit citlivějším osobám alergie.

V Olomouckém kraji jsou jako památné stromy vyhlášeny dva topoly černé a jeden topol bílý. Jedná se o dva topoly černé v parku ve Velké Bystřici a topol bílý u mladečského jezu v Mladči.

list

větev

květ

Topol u Mladečského jezu

topol bílý, Mladeč

Topol v zámeckém parku

topol černý, Velká Bystřice

Platany

4 památné stromy

Platan javorolistý (*Platanus acerifolia*)

Platan javorolistý je mohutný opadavý strom vysoký až 35 m tvořící širokou rozložitou korunou. Kůra je šupinovitá, odlupující se ve velkých plátech. Listy jsou střídavé, dlouze řapíkaté, dlanitě laločnaté. Květy jsou nenápadné, jednodomé v hustých kulovitých hlávkách. Plodem je jednosemenná, kuželovitá a křídlatá nažka nacházející se v kulovitých šedohnědých a ostnitých plodenstvích nalézajících se na dlouhých stopkách. Na jaře se květenství platanů rozpadávají a uvolněné četné chloupky dráždí kůži a zejména sliznice. Původní areál rozšíření zahrnoval oblast Středomoří, během doby byl však pěstováním rozšířen do celé Evropy. Snáší mrazy a znečištěné ovzduší, a proto je vysazován jako městská zeleň. Vysazuje se

v parcích a městské zeleni jako výrazná solitera, někdy i jako alejový strom. Je okrasný netypickou borkou, svými rozměry, habitem i olistěním. Má-li prostor, dorůstá obřích rozměrů. Platany jsou velmi nenáročné dřeviny, které výtečně snášejí také znečištění velkých měst. Používají se tady do stromořadí, alejí i jako solitérní stromy.

Čtyři platany javorolisté jsou v Olomouckém kraji vyhlášeny jako památné stromy. K nejvýznamnějším a zároveň nejmohtnější platánům patří Platan Římských v Uničově nebo neméně vzrostlý Krasický platan v Krasicích u Prostějova.

list

květ

plod

Platan Římských

platan javorolistý, Uničov

Krasický platan

platan javorolistý, Krasice

Liliovníky

2 památné stromy

Liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*)

Liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*) je okrasný, opadavý, rychle rostoucí strom, který ve své domovině dosahuje až 60 m výšky a 300 let života (v Česku obvykle do 35 m). Koruna je široce rozložitá. Kůra je tmavě hnědá, ve stáří podélně rozbrázděná a zesukovatěná. Listy jsou střídavé, řapíkaté, čtyřlaločné, se dvěma laloky na konci a dvěma po straně, v obrysu přibližně lyrovitého tvaru. Zbarveny jsou světle zeleně. Květy jsou velké, oboupohlavné, tvarem podobné tulipánům. Jsou 6-četné, okvětní lístky jsou žlutozelené až žluté s oranžovým nádechem. Kvete v květnu až červenci. Plodem jsou křídlaté nažky tvořící šišticové souplodí. Liliovník tulipánokvětý vyžaduje slunné nebo jen mírně zastíněné a teplé stanoviště, s mírně vlhkou, humózní a hlinitou půdou. Původní areál rozšíření zahrnoval jiho-

východní oblasti Spojených států amerických od Floridy po Massachusetts. V současné době se nejvíce původních liliovníků tulipánokvětých vyskytuje v Apalačském pohoří. V Evropě se rozšířil jako parkový a okrasný strom. V Česku není jeho rozšíření příliš velké, poprvé tu byl vysazen roku 1865 v Hluboké nad Vltavou. Liliovník ve své domovině poskytuje lehké, snadno zpracovatelné dřevo, které je vhodné na zhotovování různého nářadí a doutníkových krabiček. Jeho dřevo se navíc dobře leští a moří, a proto se z něj vyrábí také nábytek.

K nejvýznamnějším liliovníkům v Olomouckém kraji patří stromy v Šumperku a v Horní Libině. Jsou to jediné dva památné stromy tohoto druhu v Olomouckém kraji.

list

plod

Liliovník u staré školy

liliovník tulipánokvětý, Horní Libina

Liliovník v Terezké ulici

liliovník tulipánokvětý, Šumperk

Lísky

1 památný strom

Líska turecká (*Corylus colurna*)

Líska turecká (*Corylus colurna*) je zástupce exotických druhů lísek, pochází z jihovýchodní Evropy a Malé Asie a u nás se pěstuje jako statný, až 20 m vysoký strom s rovným štíhlým kmenem a kuželovitou korunou. Je to vysoký strom s krásnou, pravidelně utvářenou korunou. Široce vejčité listy mají okraj dvakrát pilovitě zubatý a jsou poněkud širší ve srovnání s listy naší lísky obecné. Květy v březnu ještě před olistěním, samčí květy jsou uspořádány v převislých jehnědách, drobné samičí jsou pupenovitě. Jedlé oříšky s tvrdou a silnou skořápkou jsou obaleny žláznatými, hluboce rozeklanými listeny; po 2–8 jsou seskupeny ve svazečcích. Líska turecká roste na úrodných humózních půdách. Vyhovují jí polostinná a chráněná stanoviště, při zvláště tuhých zimách namrzá. Vysazuje se v parcích a v alejích, podél cest, dobře snáší znečištěné ovzduší měst a průmyslových aglomerací. Pro svůj vzpřímený růst se tato dřevina často vysazovala do alejí a stromořadí. Poskytuje kvalitní načervenalé dřevo, které se využívalo hlavně na dýhování nábytku na přelomu 19. a 20. století. Z větví se kromě holí vyráběly i troubele k dlouhým dýmkám. Líska turecká se využívá také jako podnož pro stromovitě rostoucí kultivary lísek obecných. U nás byla zřejmě poprvé vysazena v Hluboké nad Vltavou roku 1865.

Osudy lísky turecké jsou známy až z východní části středomořské oblasti a středověkých civilizací z druhotného centra tohoto šíření. Odtud se dále šířila do Turecka a na Balkán, kde vytváří mohutné, planě rostoucí stromy. Je nepochybné, že

už v dávnověku oříšky této lísky rozšiřoval člověk a že líska postupovala s jeho civilizací z východu na západ. Lískové dřevo bylo hojně užíváno v kolářství, řezbářství a v košíkářství. Silnějšími lískovými pruty se vyztužovaly koše a jejich ucha. Z pružného, těžkého ale měkkého dřeva se vyráběly různé nástroje a nářadí, lískovky, hole a troubele k dýmkám. Dřevěného uhlí z lísky se užívalo k výrobě střelného prachu a zuhelnatělé větvičky se užívají dodnes jako kreslířský uhlí.

Jediná líska turecká je vyhlášena v Olomouckém kaji jako památný strom. Jedná se o mimořádně vzrostlý strom s pravidelnou korunou na nábreží řeky Bečvy v Přerově.

list

plod

květ

Líska v Přerově

líska turecká, Přerov

Jinany

1 památný strom

Jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*)

Jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*), zvaný též gingo je dvoudomý opadavý strom. Jako starý kultovní strom byl po tisíciletí vysazován u klášterů. Tento třetihorní relikv označil Charles Robert Darwin za „živou fosilii.“ Jinan sice zařazujeme mezi jehličnany, ale ve skutečnosti je jediným zástupcem skupiny rostlin primitivnějších než pravé jehličnany. Pochází pravděpodobně z jihovýchodní Číny. Původní čínské jméno v doslovném překladu značí „stříbrná meruňka“. Do Evropy byl dovezen poprvé v roce 1727. V našich podmínkách dosahuje tento opadavý dvoudomý jehličnan výšky kolem 25 m. Má kuželovitou korunu, u samčích jedinců štihlejší než u samičích. Po opadu listů jinan připomíná hrušeň. Na větvích má silně zkrácené větvičky se svazky vějířovitých, většinou laločnatých listů. Živé zelené kožovité listy jsou dlouze řapíkaté, na podzim mění barvu na zářivě žlutou. Kvete v dubnu a v květnu současně s rašením listů. Samčí květy jsou jehnědy rostoucí na brachyblastech, samičí květ je vlastně nahé zelené vajíčko. Zdánlivé plody připomínající zelené třešně mají dužnatý obal, který při dozrávání nepříjemně páchne. Semena jsou jedlá, Japonci a Číňané ho s oblibou používají v národní kuchyni. Jinan má v mládí hladkou šedou kůru, která se později mění na hnědošedou rozpukanou borku. Odolává znečištěnému ovzduší, a proto je vhodný do městského prostředí. Vysazuje se jako solitér nebo do uličního stromořadí. Semena a listy jinanu se používají jako léčivo. Obsahuje přibližně na 60 biologicky aktivních látek. Sušený list jinanu pomáhá tlumit projevy Alzheimerovy choroby.

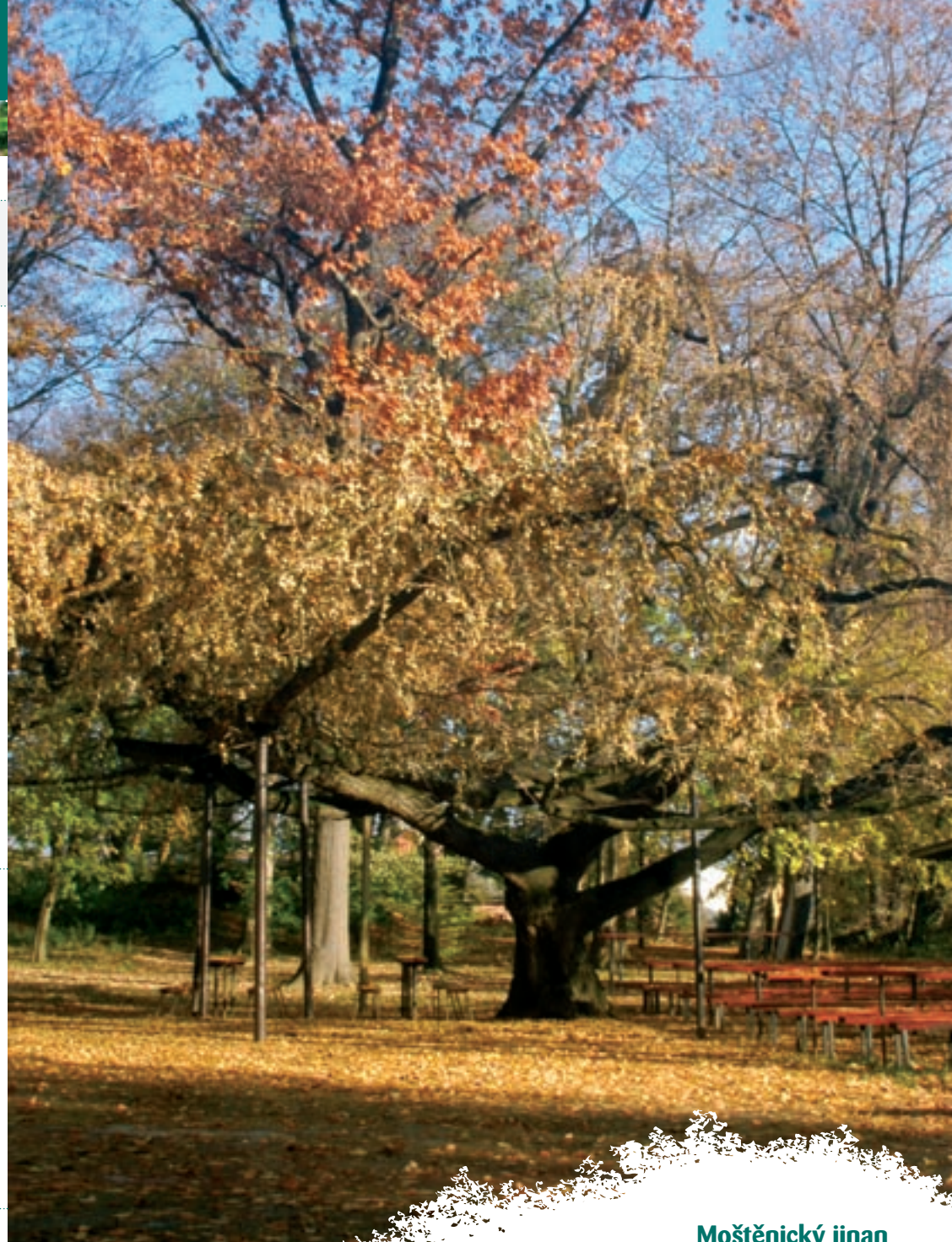
K nejmohutnějším jinanům v Olomouckém kraji patří památný strom Moštěnický jinan v Horních Moštěnicích. Je jediným stromem tohoto druhu mezi památnými stromy.

list

plod

Moštěnický jinan

jinan dvoulaločný, Horní Moštěnice

Jerlíný

Jerlín japonský (*Sophora japonica*)

1 památný strom

Jerlín japonský (*Sophora japonica*) je opadavý listnatý strom, výjimečně keř. Koruna těchto rychle rostoucích stromů, dorůstajících výšky 15 m, je obvykle široce kulovitá, o průměru 30 až 40 m. Existují však válcovité kultivary, které mají menší šířku než výšku. Strom má šedohnědou kůru s vystoupilými hřebeny. Povrch mladších větví a výhonků je olivově zelený. Složené listy jsou lichozpeřené, 12 až 15 cm dlouhé, se 7 až 17 lístky podlouhle eliptickými, vejčitými až vejčitě kopinatými, 2 až 5 cm dlouhé a 1 až 2 cm široké, na vrchu tmavozelené nebo šedozelené, na spodní straně světle zelené. Květenství vytváří koncové laty dlouhé až 30 cm, tvořené velkým množstvím drobných kvítků. V Evropě kvetou obvykle teprve jedinci starší patnácti let. Plod je stopkatý válcovitý lusk, 5 až 7 cm dlouhý, dužnatý, obsahující jedno až pět tmavohnědých zploštěných elipsoidních semen. Původní areál rozšíření zahrnuje oblasti Dálného východu, především Číny. Pěstováním jako okrasný strom se rozšířil do mírného pásu celého světa. V Evropě je znám a pěstován od 18. stol., v Česku od roku 1835. Vyžaduje slunné stanoviště s dostatkem vláhy a živin, nesnáší však zamokřené těžké půdy. Dospělé stromy vydrží i silné mrazy. Pěstuje se jako okrasný strom v zahradách a parcích jednak pro svůj vzhled ale i pro pěkné květenství. Je medonosnou rostlinou a umožňuje hnízdění ptactva. Dřevo je pevné a tvrdé a v oblasti svého původu se užívá jako stavební materiál. Přestože obsahuje cytisin, na Dálném východě se květy a mladé lístky používají k přípravě čaje, vzhledem k velkému obsahu

rutinu. Lísty, předem několikrát spařené, se ve východní kuchyni užívají podobně jako špenát. V čínském lékařství patří jerlín k 50 nejvýznamnějším léčivým rostlinám. Užívá se jako antibakteriální, protizánětlivý, antispasmodický, pročišťovací, a protihorečnatý prostředek, jako diuretikum, laxativum, hypotensivum a abortivum. Odvar z listů zvláčňuje a zvlhčuje kůži a snižuje krvácivost, jak z povrchových ran, tak při vnitřním krvácení, pomáhá též při léčbě epileptických záchvatů a všeobecně k uvolňování křečí. V minulosti květy a zejména lusky byly zdrojem přírodního žlutého barviva.

V Olomouckém kraji je jako památný strom chráněn jediný jerlín japonský, a to mohutný strom na Petřském náměstí v Prostějově.

Petrský jerlín

jerlín japonský, Prostějov

Kaštanovníky

1 památný strom

Kaštanovník jedlý (*Castanea sativa*)

Kaštany jsou velké stromy až 30 m vysoké ve stáří často s mohutnými kmeny. Nejsou vzácností staré stromy s obvodem kmene i 10 m. Poskytují také velmi cenné dřevo. Opylené samičí květy rychle zarostou hustě ostnitou číškou, která se v době zralosti semen, nažek – kaštanů, otevírá čtyřmi chlopněmi. Kaštany zrají v září a říjnu, mají hnědé lesklé kožovité oplodí uvnitř a bělavou tuhou dužinou. Také u nás v nejteplejších územích je kaštan plodným stromem. Není však naší původní dřevinou, ale je dodnes součástí okrasné zeleně mnoha parků a zámeckých zahrad, kde byl dříve hojně pěstován. Pochází z oblasti Středomoří, na východě roste po Malou Asii a Kavkaz, na severu v Evropě po Maďarsko, ve střední Evropě včetně ČR v teplejších oblastech dosti často pěstován. Kaštanovník začíná plodit ve věku 15 až 40 let a dožívá se zhruba 500 let, ale za příhodných podmínek se může ve vzácných případech dožít věku i přes 2000 let.

Kaštany jsou vynikající pochutinou, zejména po upečení. Kaštany se podávají syrové, pečené nebo po rozemletí ve formě kaštanové mouky. Jsou známy v souvislostech s činností lidí již ve vrstvách čtvrtohor pleistocenního stáří. Nálezy kaštanů ve stopách starých sídlišť mezi bukovicemi, žaludy a lískovými ořechy dokládají, že jsou průvodci člověka od počátku formování osad a dávného zemědělství. Z listů se připravuje nálev nebo macerát, z kůry odvar. Kaštanové dřevo je velmi kvalitní, trvanlivé a tvrdé, poněkud podobné dřevu dubovému.

K nejvýznamnějším stromům tohoto druhu v Olomouckém kraji patří kaštanovník jedlý v Zábřehu na Moravě. Jako památný strom je vyhlášen jen jediný kaštanovník jedlý.

list

plod

Kaštanovník

kaštanovník jedlý, Zábřeh na Moravě

Zeravy

1 památný strom

Zerav obrovský (*Thuja plicata*)

Zerav obrovský (*Thuja plicata*) se vyznačuje světlym, lehkým, aromatickým, dobře zpracovatelným a trvanlivým dřevem. Velký nápor musely vydržet porosty zeravů na začátku 20. století, kdy byly téměř jediným zdrojem dřeva pro výrobu telegrafních sloupů a železničních pražců. Do Evropy byl introdukován v letech 1853–1854. Patří k nejdůležitějším hospodářským dřevinám na západě USA. U nás jsou v kultuře nejrozšířenější zerav západní, zerav východní a zerav obrovský. Ostatní druhy se pěstují výjimečně. Zeravy rostoucí volně v přírodě dorůstají výšky 15–30 metrů. Koruny mají kuželovité, větévky zploštělé se šupinovitými listy. Vrchol rostlin je vzpřímený. Drobné podlouh-

lé šišky jsou složeny ze 3–5 párů šupin, semena jsou malá křídlatá. Jedná se o nenáročnou dřevinu rostoucí na slunci i v polostínu. Ve výsadbách se používají jako solitérní dřeviny i jako tvarované živé ploty. Zeravy jsou velice odolné a nenáročné jehličnany, které si našly místo ve velkých i malých zahradkách. V Evropě se pěstuje od roku 1853. Vysazuje se v zahradách a parcích na lehčí místa s dobrou půdou, neboť jen tehdy vynikne jeho bujná krása.

Jediný zerav obrovský je v Olomouckém kraji vyhlášen jako památný strom. Jedná se o Thuji pod Kaltenštejnem v Černé Vodě.

větev

plod

Thuje pod Kaltenštejnem

zerav obrovský, Černá Voda

Jedle

Jedle bělokorá (*Abies alba*)

1 památný strom

Jedle bělokorá (*Abies alba*) je vysoký statný jehličnatý strom s pyramidální až válcovitou korunou. Má válcovitý rovný kmen o průměru až 2 m. Koruna je v mládí kuželovitá, později válcovitá, na vrcholu zploštělá (tzv. čapí hnízdo). Kůra hladká, většinou světle šedivá, ve stáří tmavší, rozpukaná borka. Letorosty šedé, jemně plstnaté. Pupy špičaté vejčité, hnědé, bez pryskyřice. Jehlice 2–3 cm dlouhé, ploché, na svrchní straně leskle tmně zelené, na rubu s dvěma lesklými proužky (průduchy). Šišky vzpřímené, 10–20 cm dlouhé, 3–5 cm široké, válcovité, nahoře zaoblené. Dozrávají během září a rozpadají se na stromech. Šupiny opadávají a na stromech zůstávají pouze vřetena. Trojhranná semena (8–11 mm dlouhá, 3–5 mm široká) mají neopadavé křídlo. Ve střední Evropě roste v horských a podhorských lesích, společně s bukem vytváří nyní již vzácné buko-jedlové lesy. Vyskytuje se v evropských pahorkatinách a horských polohách s optimem ve střední Francii a západním Německu a dále v jihoevropských pohořích. Na východě zasahuje až do Malé Asie. Hranice jejího rozšíření je limitována jejími nároky na vlhkost a citlivost vůči pozdním mrazům. Je také velmi citlivá ke znečištěnému ovzduší oxidy síry. V jižní části areálu je horským stromem, vystupuje do 2000 m n. m., směrem na sever sestupuje i do nižších poloh. Vyžaduje vlhkou hlubší půdu, a jako klimaxový druh snáší dobře zastínění. Od 60.–70. let 20. století v některých oblastech našich příhraničních pohoří téměř vymizela. V posledních několika letech se její stav postupně zlepšuje a opět se stává nedílnou

součástí našich lesů. Začíná se rozšiřovat v oblastech jako jsou například Jizerské hory a Krkonoše. Dřevo je výborně štípatelné, je používáno k vodním stavbám, jako stavební dříví, k výrobě šindelů, sudů apod.

Jediná jedle bělokorá je v Olomouckém kraji vyhlášená jako památný strom. Jedná se o mohutný strom, jedli bělokorou, rostoucí v Adolfovicích.

šiška

větev

Jedle

jedle bělokorá, Adolfovice

druh dřeviny	název	počet	obvod kmene				
1. lípa malolistá (vyhlášeno spolu s č. 70)	Lípy u p. sv. A. Nepomuckého	1	Mikulovice v Jes.	300	31. lípa malolistá	Lípa u kostela	1 Postřelmov 410
2. lípa malolistá	Lípa Na Mizerichu	1	Zlaté Hory	463	32. lípa malolistá	Mladečská lípa	1 Mladeč 643
3. lípa malolistá	Lípa	1	Bedřichov u Oskavy		33. lípa malolistá	Hynkovská lípa	1 Hynkov 333
4. lípa malolistá	Lípa na kolonádě	1	Jeseník-lázně	620	34. lípa malolistá	Tučapské lípy	3 Tučapy 335–420
5. lípa malolistá	Lípa pod lesem	1	Ostružná	428	35. lípa malolistá	Lípa u Klášterního Hradiska	1 Klášterní Hradisko 467
6. lípa malolistá	Hackenberkova lípa	1	Jeseník	392	36. lípa malolistá	Lipové stromořadí u Cholinky	63 Příkazy 300–500
7. lípa malolistá	Lípy u hrobky Kleinů	61	Filipová, Kociánov		37. lípa malolistá	Lípa v Dalově	1 Dalov 594
8. lípa malolistá	Lípa u Ztraceného potoka	1	Vernířovice		38. lípa malolistá	Dalovská lípa	1 Dalov 467
9. lípa malolistá	Lípa u hasič. zbrojnice	1	Nové Losiny		39. lípa malolistá	Drahanovské lípy	2 Drahanovice 405, 340
10. lípa malolistá	Lípa	1	Bělá pod Pradědem		40. lípa malolistá	Lípa v Dolanech	1 Dolany 630
11. lípa malolistá	Lípa	1	Jeseník		41. lípa malolistá	Mladějovická lípa	1 Mladějovice 905
12. lípa malolistá	Lípa	1	Jeseník		42. lípa malolistá	Lípa u mlýnského náhonu	1 Moravský Beroun 550
13. lípa malolistá (vyhlášeno spolu s č. 205)	Lípa, jilm	1	Dolní Lipová		43. lípa malolistá	Bukovská lípa	1 Buková 470
14. lípa malolistá	Lípa ve Žlebu	1	Žleb	422	44. lípa malolistá	Lípy u kapličky	2 Čechůvky 300–390
15. lípa malolistá	Lípa na Cibulce	2	Vysoké Žibřidovice	498, 395	45. lípa malolistá	Lípa u náhonu	1 Domamyslice 510
16. lípa malolistá	Lípa	1	Nové Losiny		46. lípa malolistá	Lípa u křížovatky	1 Kralice n. H. 415
17. lípa malolistá	Lípa	1	Nové Losiny		47. lípa malolistá	Zámecké aleje	328 Náměšť n. H.
18. lípa malolistá	Lipová alej v Kopřivné	4	Kopřivná	356 až 383	48. lípa malolistá (vyhlášeno spolu s č. 238)	Lípa	4 Lešany 290–420
19. lípa malolistá	Lípa v Hajmrově	1	Staré Město p. K. S.	585	49. lípa malolistá	Lípa u kapličky	1 Lutotín 290
20. lípa malolistá	Lípa v Hajmrově	1	Staré Město p. K. S.	486	50. lípa malolistá	Stařechovická lípa	1 Stařechovice 380
21. lípa malolistá	Lípa pod Paprskem	1	Velké Vrbno	450	51. lípa malolistá	Pohorské lípy	2 Horní Štěpánov
22. lípa malolistá	Lípa v Konfelzově	1	Šléglov	692	52. lípa malolistá	Pohorská lipová alej	40 Horní Štěpánov
23. lípa malolistá	Lípa v Konfelzově	1	Šléglov	533	53. lípa malolistá	Skřípovská lípa	1 Skřípov
24. lípa malolistá	Lípa v Konfelzově	1	Šléglov	384	54. lípa malolistá (vyhlášeno spolu s č. 225)	Skřípovská alej	25 Skřípov
25. lípa malolistá	Valíčková lípa	1	Vikantice	503	55. lípa malolistá	Lípy na hrázi	16 Konice
26. lípa malolistá	Lípa u oranžerie	1	Bludov	568	56. lípa malolistá	Lípa v Troubkách	1 Troubky n. B. 343
27. lípa malolistá	Zámecká lípa v L. nad D.	1	Kociánov	615	57. lípa malolistá	Lípa v Tučíně	1 Tučín 450
28. lípa malolistá	Lípa u božích muk	2	Třeština	243, 269	58. lípa malolistá	Lípa v Beňově	1 Beňov 350
29. lípa malolistá	Lípa u božích muk	1	Třeština	310	59. lípa malolistá	Lípa v Radslavicích	1 Radslavice 470
30. lípa malolistá	Lípa na návsi	1	Pavlov u Kostic	570	60. lípa malolistá	Lípa svobody v Radvanicích	1 Radvanice 205
					61. lípa malolistá	Lípa v Bezuchově	1 Bezuchov 325

62.	lípa malolistá	Lípa v Zábeštní Lhotě	1	Zábeštní Lhota	526
63.	lípa malolistá	Sušická lípa	1	Sušice	630
64.	lípa malolistá	Lípa u Žákovic	1	Žákovice	320
65.	lípa malolistá	Lípa u Floriana	1	Veselíčko u Lip. n. B.	430
66.	lípa malolistá	Lípy na Helfštýně	6	Týn nad Bečvou	170–240
67.	lípa malolistá	Lípa Jana Jiskry v Rouském	1	Rouské	650
68.	lípa malolistá	Robotní lípa v Malhoticích	1	Malhotice	833
69.	lípa velkolistá	Lípa u Červeného potoka	1	Nová Červená Voda	675
70.	lípa velkolistá (vyhlášeno spolu s č. 1)	Lípy u p. sv. A. Nepomuckého	1	Mikulovice v Jes.	330
71.	lípa velkolistá	Lípa za viaduktem	1	Horní Lipová	550
72.	lípa velkolistá	Lípa pod nádražím	1	Horní Lipová	476
73.	lípa velkolistá	Lípa u vleku	1	Ostružná	408
74.	lípa velkolistá	Lípa v Předním Alojzově	1	Branná	
75.	lípa velkolistá	Lípa	1	Dolní Lipová	
76.	lípa velkolistá	Lípa u Zetoru	1	Hanušovice	444
77.	lípa velkolistá	Lípa u Moravy	1	Hanušovice	423
78.	lípa velkolistá	Lípa v Potůčnicku	1	Hanušovice	457
79.	lípa velkolistá	Lípa	1	Přední Alojzov	400
80.	lípa velkolistá	Lípa v Pustých Žibřidovicích	1	Pusté Žibřidovice	515
81.	lípa velkolistá	Lípa u statku	1	Vysoké Žibřidovice	410
82.	lípa velkolistá	Lípa ve Vysokých Žibřidovicích	1	Vysoké Žibřidovice	510
83.	lípa velkolistá	Habartická lípa	1	Habartice u Jindřichova	703
84.	lípa velkolistá	Lípa u Olšanky	1	Velké Vrbno	520
85.	lípa velkolistá	Lípa	1	Vysoký Potok	448
86.	lípa velkolistá	Lípa	1	Vysoký Potok	472
87.	lípa velkolistá	Lípa u Mizerů	1	Vojtiškov	487
88.	lípa velkolistá	Lípa u kostela	1	Podlesí-město	483
89.	lípa velkolistá	Lípa u statku	1	Podlesí-město	540
90.	lípa velkolistá	Lípa nad kravínem	1	Křivá Voda	620
91.	lípa velkolistá	Lípa nad teletníkem	1	Křivá Voda	435
92.	lípa velkolistá	Lípa u zboru	1	Křivá Voda	575

93.	lípa velkolistá	Lípa u sv. Linhartu	1	Horní Studénky	430
94.	lípa velkolistá	Lípa u Kuběnků	1	Staré Město p. K. S.	397
95.	lípa velkolistá	Nevoralova lípa	1	Chrastice	710
96.	lípa velkolistá	Lípa u kapličky	1	Šléglov	416
97.	lípa velkolistá	Lípa u kapličky	1	Šléglov	385
98.	lípa velkolistá	Slimáčkova lípa	1	Vikantice	575
99.	lípa velkolistá	Lípa v parku	1	Bludov	450
100.	lípa velkolistá	Zámecká lípa v Bludově	1	Bludov	748
101.	lípa velkolistá	Lípa v Labi	1	Nové Losiny	457
102.	lípa velkolistá	Lípa u kaple sv. Prokopa	1	Postřelmov	375
103.	lípa velkolistá	Fetkova lípa	1	Bohdíkov	447
104.	lípa velkolistá	Lípa v Klášterci	1	Kláštorec	606
105.	lípa velkolistá	Mladoňovská lípa	1	Mladoňov	565
106.	lípa velkolistá	Lipový dvůr	3	Benkov 900, 290 + 385, 760	
107.	lípa velkolistá	Lípa v Moravském Berouně	1	Moravský Beroun	425
108.	lípa velkolistá	Dobrochovská lípa	1	Dobrochov	595
109.	lípa velkolistá	Bódova lípa	1	Drahany	495
110.	lípa velkolistá	Čajkovského lípa	1	Nová Ulice	300
111.	lípa velkolistá	Gallašova lípa	1	Hranice	369
112.	lípa velkolistá	Frývaldovská lípa	1	Dolní Lipová	315
113.	lípa Tilia x europaea	Lípa v Rudolticích	1	Rudoltice	
114.	lípa Tilia x europaea	Kubíčková lípa	1	Zborov na Moravě	345
115.	lípa Tilia x europaea	Lípa v Hlinsku	1	Hlinsko	340
116.	lípa	Stromořadí v Branné	1	Branná	
117.	lípa	Stromořadí v Branné	1	Branná	
118.	dub letní	Dub v kaolinovém lomu	1	Dolní Červená Voda	544
119.	dub letní	Dub u rybníka	1	Kobylá nad Vidnávkou	490
120.	dub letní	Dub u Račiho potoka	1	Javorník-ves	380
121.	dub letní	Dub u Dlabačů	1	Široký Brod v Jes.	450
122.	dub letní	Dub u Salisova	1	Ondřejovice v Jes.	505
123.	dub letní	Dub v kamenolomu	1	Ondřejovice v Jes.	550
124.	dub letní	Dub letní v Širokém Brodě	1	Široký Brod	530

125. dub letní	U dvou dubů	2	Česká Ves	400, 410
126. dub letní	Dub v Gryngleti–horní	1	Bludov	530
127. dub letní	Dub u kostela	1	Bludov	502
128. dub letní	Dub v parku	1	Bludov	620
129. dub letní	Dub v Gryngleti - dolní	1	Bludov	545
130. dub letní	Dub nad oranžerií	1	Bludov	438
131. dub letní	Popravčí dub	1	Velké Losiny	575
132. dub letní	Dub na návsi	1	Újezd u Mohelnice	620
133. dub letní	Dub u hřbitova	1	Třeština	485
134. dub letní	Dub za Minářovým	1	Horní Studénky	415
135. dub letní	Dub u cesty na Růžové údolí	1	Zábřeh na Moravě	499
136. dub letní	Dub u vodárny	1	Dubicko	475
137. dub letní	Dub u Malínských mezí	1	Nový Malín	
138. dub letní	Verebelyho dub	1	Nový Malín	
139. dub letní	Skladečský dub	1	Mladeč	442
140. dub letní	Dub v Panenském lese	1	Hynkov	416
141. dub letní	Dub na Čerlince	1	Litovel	530
142. dub letní	Úsovský dub	1	Králová	403
143. dub letní	Dub u Králové	1	Králová	519
144. dub letní	Třídvorecký dub	1	Přovice	462
145. dub letní	Dub u Kobylníku 1	1	Přovice	485
146. dub letní	Dub u Kobylníku 2	1	Přovice	485
147. dub letní	Dub u Kobylníku 4	1	Přovice	459
148. dub letní	Dub u Bahenky	1	Unčovice	353
149. dub letní	Dub U dubu	1	Střeň	453
150. dub letní	Dub na Vyhlídce	1	Dřevenec	320
151. dub letní	Duby v Bláznivci	7	Unčovice	310–356
152. dub letní	Dub u Třech mostů 1	1	Horka nad Moravou	355
153. dub letní	Dub u Třech mostů 2	1	Horka nad Moravou	370
154. dub letní	Dub u Třech mostů 3	1	Horka nad Moravou	352
155. dub letní	Dub u Třech mostů 4	1	Horka nad Moravou	374
156. dub letní	Dub u Třech mostů 5	1	Horka nad Moravou	378

157. dub letní	Dub u Třech mostů 6	1	Horka nad Moravou	373
158. dub letní	Dub u Horek	1	Horka nad Moravou	423
159. dub letní	Dub u Přovic	1	Přovice	395
160. dub letní	Dub u Přovic 2	1	Přovice	357
161. dub letní	Dub u Poněvy 1	1	Střeň	351
162. dub letní	Dub u Poněvy	1	Střeň	389
163. dub letní	Dub v Rozpachách 1	1	Přovice	363
164. dub letní	Dub v Rozpachách 2	1	Přovice	391
165. dub letní	Dub v Rozpachách 3	1	Přovice	399
166. dub letní	Dub v Nových Mlýnech 1	1	Řimice	495
167. dub letní	Dub v Nových Mlýnech 2	1	Řimice	460
168. dub letní	Dub u Stavenic	1	Stavenice	320
169. dub letní	Dub u Mlýnského potoka	1	Horka nad Moravou	392
170. dub letní	Dub Král	1	Grygov	545
171. dub letní	Hromův dub	1	Moravská Loděnice	600
172. dub letní	Rudolfův dub	1	Olomouc-město	650
173. dub letní	Řítovecký dub	1	Želechovice	495
174. dub letní	Dub nad Žárovicemi	1	Vícov	285
175. dub letní	Vrbáteký dub	1	Vrbátky	420
176. dub letní	Dub na Čihadle	1	Ludmírov	450
177. dub letní	Vrchoslavický dub	1	Vrchoslavice	300
178. dub letní	Dub v Oprostovicích	1	Oprostovice	385
179. dub letní	Wawerkův dub	1	Lipník nad Bečvou	388
180. dub letní	Dóbek	1	Radíkov	420
181. dub letní	Dub na vyhlídce	1	Břevenec	320
182. dub Robur x petraea (vyhlášeno spolu s č. 186 a 194)	Buk, dub a tis v Ondřej. parku	1	Ondřejovice v Jes.	370
183. dub červený	Dub červený ve Z. Horách	1	Zlaté Hory v Jes.	349
184. tis červený	Tis v Bílé Vodě	1	Bílá Voda u Javorníka	263
185. tis červený	Valuškův tis	1	Javorník-ves	200
186. tis červený (vyhlášeno spolu s č. 182 a 194)	Buk, dub a tis v Ondřej.parku	1	Ondřejovice v Jes.	160
187. tis červený	Tis v Ondřejovickém parku	1	Ondřejovice v Jes.	233

188. tis červený	Tis u vodárny	1	Supíkovice	106
189. tis červený	Tis	1	Mikulovice	
190. tis červený	Všechovický tis	1	Všechovice	305
191. tis červený	Ondrův tis	1	Jindřichov u Hranic	315
192. tis červený	Tis u Bláhů	1	Jindřichov u Hranic	215 + 107
193. tis červený	Uhřínovský tis	1	Uhřínov	300
194. buk lesní	Buk, dub a tis v Ondřej. parku	4	Ondřejovice v Jes.	380–370
(vyhlášeno spolu s č. 182 a 186)				
195. buk lesní	Buk v Branné	1	Branná u Šumperka	440
196. buk lesní	Buk v parku	1	Bludov	505
197. buk lesní	Buk u cesty	1	Velké Losiny	465
198. buk lesní	Lipovské buky	4	Seč	
199. buk lesní	Buky na Zavadilce	3	Konice	350, 381
200. buk lesní	Stromořadí u hřbitova	4	Branná u Šumperka	425–520
(vyhlášeno spolu s č. 226)				
201. buk lesní	Chválkovický buk	1	Chválkovice	450
202. buk lesní	Buk u staré vrátnice	1	Nová Ulice	487
203. buk lesní	Buk pod hradem	1	Šternberk	400
204. jilm vaz	Paukův jilm	1	Velká Kraš	660
205. jilm horský	Lípa, jilm	1	Dolní Lipová	
(vyhlášeno spolu s č. 13)				
206. jilm horský	Jilm u cesty	1	Nové Losiny	402
207. jilm horský	Jilm v Rapotíně	1	Rapotín	315
208. jilm horský	Jilm v Jívové	1	Jívová	530
209. jilm vaz	Jilm u náhonu	1	Mostkovice	325
210. jilm horský	Suchdolský jilm	1	Suchdol	260
211. jilm vaz	Maděřův jilm	1	Kobylá nad V.	470
212. jilm vaz	Jilm u Kobylníku 3	1	Pňovice	365
213. jilm vaz	Jilm na Charkovského ulici	1	Olomouc-město	330
214. jasan ztepilý	Jasan v Ondřejovickém parku	1	Ondřejovice v Jes.	420
215. jasan ztepilý	Jasan	1	Adolfovice	
216. jasan ztepilý	Jasan	1	Jeseník	
217. jasan ztepilý	Jasan	1	Dolní Lipová	

218. jasan ztepilý	Jasan v Přerově	1	Přerov	373
219. javor mléč	Javor u Zbranků	1	Česká Ves	407
220. javor mléč	Javor	1	Adolfovice	
221. javor mléč	Mléč v Domařově nad Bystřicí	1	Domašov u Št.	362
222. javor babyka	Babyka u kostela	1	Bludov	399
223. javor klen	Javor klen u Smilovského mlýna	1	Hrubá Voda	394
224. javor klen	Javor klen u Hrubovodských sutí	1	Hrubá Voda	367
225. javor klen	Skřípovská alej	5	Skřípov	
(vyhlášeno spolu s č. 54)				
226. javor klen	Stromořadí u hřbitova	2	Branná u Šumperka	400, 495
(vyhlášeno spolu s č. 200)				
227. smrk ztepilý	Smrk v Travné	1	Javorník	345
228. smrk ztepilý	Smrk na Javorné	1	Ondřejovice v Jes.	390
229. smrk ztepilý	Čarovný smrk	1	Jeseník	404
230. smrk ztepilý	Forťův smrk v Dlouhé dolině	1	Horní Lipová	345
231. smrk ztepilý	Smrk na Josefově	1	Nové Losiny	
232. smrk ztepilý	Smrk v Josefově	1	Nové Losiny	313
233. smrk ztepilý	Král Bradla	1	Nová Hradečná	350
234. smrk ztepilý	Smrk u Obrázku na Miroslavi	1	Dolní Lipová	
235. jírovec maďal	Kaštany u kostela	3	Zlaté Hory v Jes.	248–373
236. jírovec maďal	Kaštan u Velobelu	1	Zlaté Hory v Jes.	405
237. jírovec maďal	Jírovec	1	Dolní Lipová	
238. jírovec maďal	Jírovec	1	Lešany	340
(vyhlášeno spolu s č. 48)				
239. jírovec maďal	Jírovec u sokolovny	1	Prostějov	287
240. jírovec maďal	Jírovec na Helfštýně	1	Týn nad Bečvou	297
241. hrušeň obecná	Hrušeň u Lusthózu	1	Drahanovice	290
242. hrušeň obecná	Hrušeň na hrázi	1	Plumlov	225 + 278
243. hrušeň obecná	Hrušeň Šidlo	1	Nové Dvory nad Beč.	400
244. hrušeň obecná	Hruška u Roudenské cesty	1	Ponikev	248
245. topol černý	Topol v kopci	1	Postřelmov	445
246. topol černý	Topol v zámeckém parku	2	Velká Bystřice	636, 626
247. topol bílý	Topol u Mladečského jezu	1	Mladeč	502